

Udarbejdet på baggrund af EU forordningerne 453/2010 og 1907/2006

Sikkerhedsdatablad

Udarbejdet: 05-02-2015

SDS version: 2.0

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Pr-nr.: -

Handelsnavn: FR rustopløser

Produkt-nr.: 1200

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anbefalede anvendelser: Rust løsner.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Firmanavn og adresse:

FR Kemi ApS

Tåstrupvej 36

DK-4300 Holbæk

tlf.: +45 59 43 55 03

fax: +45 59 43 56 05

www.fr-kemi.dk

Kontaktperson og mail:

Brian Rosendahl, fr-kemi@fr-kemi.dk

Sikkerhedsdatabladet er udarbejdet og valideret af:

Mediator A/S, Centervej 2, 6000 Kolding. Konsulent: GKR

1.4. Nødtelefon

Giftlinien: +45 82 12 12 12

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

EU (67/548 eller 1999/45): Fx;R12.

CLP (1272/2008): Flam Aer. 1; H222, H229.

Ordlyd af R- og H-sætninger – se nedenfor i punkt 16.

2.2. Mærkningselementer

CLP

Signalord:

Fare

Yderst brandfarlig aerosol. (H222)

Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning. (H229)

Opbevares utilgængeligt for børn. (P102)

Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten. (P101)

Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt. (P210)

Spray ikke mod åben ild eller andre antændelseskilder. (P211)

Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke efter brug. (P251)

Beskyttes mod sollys. Må ikke udsættes for temperaturer på over 50 °C/122 °F (P410+P412)

Indholdet/holderen bortskaffes i henhold til lokale affaldsregulativer. (P501)

2.3. Andre farer

Produktet indeholder organisk opløsningsmiddel. Gentagen eksponering af organiske opløsningsmidler kan give skader på nervesystemet og indre organer som fx lever, nyrer.

Anden mærkning:

-

VOC

-

Andet

-

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1./3.2. Stoffer

Indholdstof	Index-nr.	CAS/EF-nr.	DSD-klassificering/ CLP-klassificering	w/w %	Note
Propan	601-003-00-5	74-98-6/ 200-827-9	F+; R12 Flam. Gas 1, Press. Gas H220	10-30	1
isobutan	601-004-00-0	75-28-5/ 200-857-2	F+; R12 Flam. Gas 1, Press. Gas; H220	10-30	1
Butan (indeholdende < 0,1 % butadien (203-450-8))	601-004-00-0	106-97-8/ 203-448-7	F+; R12 Flam. Gas 1, Press. Gas H220	10-30	1
Hydrocarbons, C11-C14, isoalkanes, cyclics, <2% aromatics	-	-/927-285-2	Xn; R65,R66 Asp. tox 1; H304,EUH 066	5-10	5
Acetone	606-001-00-8	67-64-1/ 200-662-2	F; R11,Xi; R36,R66,R67 Flam. Liq. 2;H225,Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336,EUH066	5-10	1

1 = Stoffet er et organisk opløsningsmiddel, 5= R65/H304 bortfalder grundet anvendelse som aerosol.

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

- Indånding: Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag. Hold den tilskadekomne under opsyn.
- Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Søg læge ved ubehag.
- Hud: Fjern forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Søg læge ved vedvarende ubehag.
- Øjne: Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge.
- Forbrænding: Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt – søg læge/sygehus, fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.
- Øvrige oplysninger: Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Irritation af lunger, hud og øjne. Indånding kan medføre hovedpine, svimmelhed, bedøvelse, synsforstyrrelser, opkastning og i større mængder bevidstløshed, blindhed og død. Organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader).

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Vandtåge (aldrig vandstråle – spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Undgå indånding af røggasser. Dampene er tungere end luft og kan spredes langs gulv mv. til antændelseskilder.

Brand vil udvikle tæt sort røg. Udsættelse for nedbrydningsprodukter kan udgøre en sundhedsfare.

Brandfolk bør anvende egnet beskyttelsesudstyr. Lukkede beholdere, der udsættes for ild, afkøles med vand. Lad ikke vand fra brandslukning løbe ud i kloaker og vandløb.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Kontamineret slukningsvand sendes til destruktion.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Undgå at indånde produktet. Brug personlige værnemidler – se punkt 8.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Undgå udledning til kloak – se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Opsamles og håndteres som kemikalieaffald. Opsuges med granulat eller lign. Eftervask med grundrengøringsmiddel. Videre håndtering af spild – se punkt 13.

6.4. Henvielse til andre punkter

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Rygning og brug af åben ild forbudt.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o. lign.

Opbevares brandsikkert. Skal opbevares på et tørt, køligt og ventileret sted.

Brandfareklasse og oplag

Indendørs oplag max. 15 kg af drivgassen, dog indtil ca. 40 kg, hvis oplagsstedets gulv er over terrænhøjde til mindst en side. Oplag udendørs max. 40 kg. Ved oplag over disse grænser skal oplag ske iht. De tekniske forskrifter for F-gas. Oplag på over 200 kg og indtil 25.000 kg må kun oprettes med det lokale redningsberedskabs tilladelse.

7.3. Særlige anvendelser

Se anvendelse pkt. 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Grænseværdier:

Indholdsstof	Grænseværdi	Anmærkning
Propan	1000 ppm - 1800 mg/m ³	-
n-Butan	500 ppm - 1200 mg/m ³	-
Acetone	250 ppm - 600 mg/m ³	E

E = Stoffet har en EF-grænseværdi.

DNEL/PNEC-værdier:

DNEL – Acetone

Inhalation	Short term	Local effects	Workers	2420 mg/m ³	
Dermal	Long Term	Systemic effects	Workers	186 mg/kg bw/day	
Inhalation	Long Term	Systemic effects	Workers	1210 mg/m ³	
Inhalation	Short term	Local effects	General population		-
Oral	Long Term	Systemic effects	General population		62 mg/kg bw/day
Dermal	Long Term	Systemic effects	General population		62 mg/kg bw/day
Inhalation	Long Term	Systemic effects	General population		200 mg/m ³

PNEC – Acetone:

Water	Fresh	10,6 mg/L	
Water	Marine	1,06 mg/L	
Water	Intermittent releases		21 mg/L
Soil	-		29.5 mg/kg soil dw

8.2. Eksponeringskontrol

Der findes ikke et eksponeringsscenarie til dette produkt.

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Brug værnemidler som angivet nedenfor ved arbejde med produktet. Undgå indånding af forstøvet væske. Sørg for effektiv ventilation.

Personlige værnemidler:

Indånding:	Ved utilstrækkelig ventilation: Anvend åndedrætsværn som er luftforsynet, da produktet indeholder lavtkogende væsker.
Hænder:	Anbefalet: Nitrilgummi.
Øjne:	Brug ansigtsværn eller beskyttelsesbriller
Hud og krop:	Særligt arbejdstøj bør anvendes. Brug evt. beskyttelsesdragt ved længere tids arbejde med produktet.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet

Sørg for, at der ved arbejde med produktet forefindes opdæmningsmateriale i umiddelbar nærhed. Brug om muligt spildbakker under arbejdet.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Udseende:	Aerosol
Farve:	Sort
Lugt:	Opløsningsmiddel
pH:	-
Smeltepunkt/Frysepunkt (°C):	-
Begyndelseskogepunkt(°C):	-
Dekomponeringstemperatur (°C):	-
Flammepunkt (°C):	-
Fordampningshastighed:	-
Antændelighed (fast stof, luftart):	-
Øvre/nedre antændelses-eller eksplosionsgrænser (vol-%):	-
Damptryk (mbar, 25 °C):	-
Dampmassefylde (luft=1):	-
Relativ massefylde (g/cm ³):	-
Opløselighed i vand:	Ikke blandbar med vand
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	-
Selvantændelsestemperatur (°C):	-
Dekompeneringstemperatur (°C):	-
Viskositet (mm ² /sek):	-
Eksplosive egenskaber:	-
Oxiderende egenskaber:	-

9.2. Andre oplysninger

Opløselig i fedt:	-
Overfladespænding (mN/m, 25 °C):	-

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ingen data.

10.2. Kemisk stabilitet

Brandbart. Normalt stabilt ved de anbefalede opbevaringsbetingelser.

Antændeligt ved temperaturer over flammepunktet. Dampe, der afgives, kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen særlige.

10.4. Forhold, der skal undgås

Opvarmning fra f.eks. sollys, da overtryk kan udvikles. Undgå dannelse af gnister og gløder samt opvarmning.

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke syrer, stærke baser, stærke oxidationsmidler og stærke reduktionsmidler.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Produktet nedbrydes ikke ved brug til anvendelser angivet i sektion 1.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Substans	Eksponeeringsvej	Art	Test	Resultat
n-Butan/propan	Inhalation	Mouse	LC50	1237 mg/L air
Acetone	Oral	Rat	LD50	5800 mg/kg bw
Acetone	Inhalation	Rat	LC50 / 3 h	55700 ppm
Acetone	Dermal	Rabbit	LD50	> 7426 mg/kg bw

Symptomer:

Indånding: Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Indtagelse: Indtagelse kan give ubehag.

Hudkontakt: Kan irritere huden.

Øjenkontakt: Kan irritere øjnene.

Kroniske virkninger:

Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. Lever, nyrer og centralnervesystem, herunder hjerneskader.

Langtidsvirkninger:

Se kroniske virkninger og afsnit 4.2.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Substans	Testens varighed	Art	Test	Resultat
n-Butan/propan	96 h	Fish	LC50	27.98 mg/L
n-Butan/propan	48 h	Daphnia	EC50	14.22 mg/L
n-Butan/propan	96 h	Algae	EC50	7.71 mg/L
Acetone	96 h	Fish	LC50	7280 mg/L
Acetone	48 h	Daphnia	LC50	8800 mg/L
Acetone	14 d	Algae	EC50	2844 mg/L

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Substans	Nedbrydelighed i vandmiljøet	Test	Resultat
n-Butan/propan	Ja	Biodegradation	100% after 385,5 h
Acetone	Ja	OECD Guideline 301	90,9% after 28 days

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Substans	Potentiel bioakkumulerbar	LogPow	BCF
Acetone	-	-0,23	Ingen data
n-Butan/propan	-	1.09	Ingen data

12.4. Mobilitet i jord

-

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ingen data

Udarbejdet på baggrund af EU forordningerne 453/2010 og 1907/2006

12.6. Andre negative virkninger

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Produktet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe	EAK- kode	Affaldstype
Z	16 05 04	Gasarter i trykbeholdere

Særlig mærkning:

-

Forurenet emballage:

Emballager, med restindhold af produktet, bortskaffes efter samme betingelser som produktet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Produktet er omfattet af reglerne om transport af farligt gods på vej og sø i henhold til ADR og IMDG.

14.1 -14.4.

ADR

UN-nr.:	UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	Transportfareklasse	Emballagegruppe
1950	AEROSOLER	2.1	-

IMDG

UN-no.:	Proper shipping name	Transport hazard class(es)	Packing group
1950	AEROSOLS	2.1	-

14.5. Miljøfarer

-

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

-

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets Bek. Om arbejdets udførelse).

Anvendelsesbegrænsninger:

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse. (jf. dog Arbejdstilsynets Bek. om unges arbejde).

Krav om særlig uddannelse:

-

Anden mærkning:

-

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Ingen

PUNKT 16: Andre oplysninger

Andre oplysninger:

Kilder:

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre.

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser).

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6. april 2005 om unges arbejde.

Bekendtgørelse nr. 1049 af 27. oktober 2005 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering.

Bekendtgørelse nr. 1075 af 24. november 2011 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af stoffer og blandinger.

Bekendtgørelse nr. 878 af 26. juni 2010 af lov om kemiske stoffer og produkter.

Bekendtgørelse nr. 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø.

Bekendtgørelse nr. 507 af 17/05/2011 om grænseværdier for stoffer og materialer, med senere ændringer.

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald.

EU forordning nr. 1907/2006 (REACH).

EU forordning nr. 1272/2008 (CLP), med senere tilpasninger.

ECHA – Det europæiske kemikalieagentur.

Den fulde ordlyd af H/R sætninger omtalt i afsnit 2+3:

R66 - Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.

R65 - Farlig: kan give lungeskade ved indtagelse.

R12 - Yderst brandfarlig.

H222 - Yderst brandfarlig aerosol.

H304 - Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.

H319 - Forårsager alvorlig øjenirritation.

EUH 066 - Gentagen kontakt kan give tør eller revnet hud.

H336 - Kan forårsage sløvhed eller svimmelhed.

Udarbejdet på baggrund af EU forordningerne 453/2010 og 1907/2006

H229 - Beholder under tryk. Kan sprænges ved opvarmning.

H220 - Yderst brandfarlig gas.

H225 - Meget brandfarlig væske og damp.

Andet

Den nævnte information kan ikke bruges som produktspecifikation.

Oplysningerne i dette sikkerhedsblad gælder kun produktet nævnt i afsnit 1 og er ikke nødvendigvis gældende ved brug sammen med andre produkter.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter:

Opdatering til CLP Pkt. 1-16.

Dette sikkerhedsdatablad erstatter version:

1.0 (01-09-2012).
